

LAATOKALTA SAIMAALLE

-ERÄMELONTAREITISTÖ

Historiapohjaiset erämelontareitit
Hiitolanjoen vesistöalueelta
Vuoksen vesistöalueelle (Pihlajavesi)

Hiitolanjoki-yhdistyksen ja Suomen luonnonsuojeluliiton yhteistyönä Laatokalta Saimaalle -hankkeessa (The Best Practises of Shoreline Biodiversity Protection) suunniteltiin vuosina 2020-2022 kolme historiapohjaista erämelontareittiä Hiitolanjoen vesistöalueelta vedenjakajan yli Saimaalle. Ajatuksena oli tutkia ja kokeellisesti selvittää, miten voitaisiin kulkea nykyisin reittisuuntia, joita mahdollisesti käyttivät jo muinaiskarjalaiset liikkueensa Laatokalta sisämaahan, Savoon ja aina pohjoiseen. Hiitolanjoen (Kokkolanjoen) merkityksestä vesireittinä ja vesistöalueen yhteyksistä on perimätietoa ja aiempaa tutkimusta (mm. Pekka Lappalainen, Kyösti Julku, Kustaa Viikuna, Mikko Europaeus) sekä yleisesitys Hiitolanjoki latvavesiltä Laatokalle -tietokirjassa (2012). **Reitit ovat kokonaisuuksina erittäin vaativia sisältäen maataipaleita ja kahlattavia osuuksia. Ne ovat parhaiten vesikuljettavissa korkean veden aikaan touko-kesäkuussa. Kaikki kolme voi laajimmillaan aloittaa Hiitolanjoen Kangaskoskelta tai kokeilla osina.** Alla lyhyet luonnehdinnat, kääntöpuolella etappikuvaukset. Reittien ylläpitäjä on Hiitolanjoki-yhdistys. Esiselvitys, lisätietoa, kuvia, palveluita, päivityksiä: www.hiitolanjoki.fi

I MUINAINEN RAJAREITTI noin 60 km Hiitolanjoen vesistön länsiosalta Pihlajaveden Särkilahteen, joka mainitaan alueen keskusjärvi Torsanjärven ohella jo Pähkinäsaaren rauhan (1323) rajasopimuksessa. Täällä kohtasivat ehkä vielä vanhemmat eräintressit. Vuoden 1545 Jääsen (Äyräpää), Lapveden ja Savon rajapaikkaluettelon *Rajan Äijan Kiffui* on yhdistetty Rako-ojaan. *Kulttuuri- ja luonnonnähtävyyksiä:* Hiitolanjoen Kangaskoski (1), Lahnasenkoski (2) ja Ritakoski (3), Silamusjoen näköala (4), Torsanvuori, kalliomaalaus ja rajahakkaukset (5), Haukkavuori, näköala ja rajahakkaukset (6), Sarajärven linnavuori ja luola (7), Rako-ojan kanjoni (8), Oitotinlahden vuori ja kalliot (9). *Retkitukikohtia, laavuja, tulipaikkoja:* Kangaskoski (a), Lahnasenkoski (b), Konkalampi (c), Salmensaari (d), Haukkavuori (e). *Huom. Is-alueen rajoitukset Rako-ojalla.* Halutessaan reittiä voi jatkaa Pihlajaveden saariston (huom. Is-alueet) kautta esimerkiksi Savonlinnaan (noin 40 km).

II ROMANAN REITTI noin 50 km Hiitolanjoen vesistön keskiosalta Pihlajaveden Putikonlahteen. Nousu Simpelejärvestä aluksi Romanonjokea (karj. *Romana* < ven. *Roman* < kreik. *Romanos*), joka sai ortodoksikarjalaisnimensä ehkä Laatokalta tulleelta matkaajalta tai uudisasukkaalta. Alueella vielä 1700-luvulla suurissa kaskiriidoissa muistettuja parikkalalaisten ja sääminkiläisten kulkureittejä. *Kulttuuri- ja luonnonnähtävyyksiä:* Kivijärven Kalmanharju (10), Äijönvuori, luola (11), Romanonjoen (12) ja Haljakan (13) kivikautiset asuinpaikat, Romanonkankaan pyyntikuopat (14), Laakkinmäen - Kaatuvavuoren (15) ja Paljakanvuoren (16) rajahakkaukset, Putikon hovi ja kylä (17). *Retkitukikohtia, laavuja, tulipaikkoja:* Tinkko (f), Mustasaari (g), Oronmylly (h), Kyynärpäänjoki (i), Pieni Mustajärvi (j). Reittiä voi halutessaan jatkaa Punkaharjun kohteisiin, esimerkiksi Tuunaansalmeen (noin 12 km) tai harjuaalueelle (< 10 km). Matkalla mm. Savonsaaret (k) ja Aapelinsaari (l).

III MATKOREITTI noin 70 km Koko Simpelejärven läpi Hiitolanjoen vesistön pohjoisosalta Pihlajaveden Putikonlahteen Matkolampien ja Kalajärvien kautta (muinoin yhteys myös Enanlahteen). Vaikein vähävetinen reittiosa (noin 15 km) Lahdenpohjan - Punkaharjun entisen Kultakiven lomakylän lampiläyteen välillä yhtyy Mustajärvellä Romanan reittiin. Alueella vanhaa kulkunimistöä ja tiestöä sekä venekulun jääniteitä. *Kulttuuri- ja luonnonnähtävyyksiä:* Siikalahti (18), Vaaranmäen kalliojyrkkä (19), Iso ja Pieni Linnavuori, luola (20), vene-asetelma Saareksienojan suussa (21). *Retkitukikohtia, laavuja tai tulipaikkoja:* Särkisalmen Lohikontin laavu (m), Kalliomäen laavu (n), Kalajärven uimaranta (o).

Nähtävyyksiä.

Retkitukikohtia, laavuja tai tulipaikkoja.

Vesillelasku-, aloitus- tai noutopaikka.

I MUINAINEN RAJAREITTI. Särkilahti.

II ROMANAN REITTI. Romanonjoki.

III MATKOREITTI. Heposillanoja.

HUOM. Tämä esite auttaa sinua retken suunnittelussa, mutta ei sovellu pääasiallisena karttana maastokäyttöön.